

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/26562,Konferencja-naukowa-Zycie-na-przekor-Antysystemowa-kontestacja-mlodziezy-w-ostat.html>
03.03.2026, 00:04

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „Życie na przekór. Antysystemowa kontestacja młodzieży w ostatniej dekadzie PRL (1980-1989) - nowe tropy i pytania badawcze” - Warszawa, 23-24 października 2014

23.10.2014

Ogólnopolska konferencja naukowa „Życie na przekór. Antysystemowa kontestacja młodzieży w ostatniej dekadzie PRL (1980-1989) - nowe tropy i pytania badawcze” uzmysławia, jak szerokie i nadal nie do końca zagospodarowane jest pole badawcze związane różnymi formami opozycji i oporu społecznego, podejmowanymi przez ludzi młodych w PRL lat osiemdziesiątych. Stosunkowo wiele wiadomo już o działalności większych struktur antysystemowych, np. NZS, FMW, RSA czy Ruchu WiP. Wciąż jednak nieznamy w szczegółach fenomenu oddolnej i spontanicznej aktywności opozycyjnej, podejmowanej w całym kraju przez nastolatków w karnawale „Solidarności” (1980-1981) i później, np. po 13 grudnia 1981 r. Także historia drugiego, a zwłaszcza trzeciego obiegu wydawniczego jest nadal słabo zbadana przez historyków. Problem ten dotyczy resztą ogółu zagadnień związanych z kontrkulturą młodych ludzi w ostatniej dekadzie PRL.

Konferencja wyszła naprzeciw temu badawczemu „niedosytowi” i przybliżyła niektóre spośród przywołanych zjawisk. Oczywiście, nie miała ambicji omówić ich wszystkich. W tym sensie była pretekstem (miejmy nadzieję, że skutecznym) do podjęcia dalszych studiów zmierzających do rozpoznania bogatego spektrum działań mieszczących się w nurcie kontestacji antysystemowej lat osiemdziesiątych.

Warszawska konferencja stała się okazją do udziału w interdyscyplinarnej dyskusji poświęconej temu problemowi. Historia opozycji w ostatniej dekadzie PRL została w dyskursie naukowym (nie tylko) zdominowana przez narrację poświęconą działalności dorosłych. Konferencja próbowała zerwać z tym schematycznym ujęciem, które zawęża istotę zjawisk występujących w tamtym czasie.

W tym wydarzeniu naukowym, poza pracownikami IPN, wzięli udział badacze z wielu innych ośrodków naukowych: Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Instytutu Studiów Politycznych PAN, Ludwig-Maximilians-Universität w Monachium, Warszawskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Bolesława Prusa, Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. To pokazuje, że problematyka młodzieżowej kontestacji lat osiemdziesiątych stopniowo zyskuje na popularności i staje się obiektem poważnych badań, podejmowanych przez różne, niezależne od siebie ośrodki naukowe.

Warszawska konferencja stała na wysokim poziomie merytorycznym. Referaty obfitowały w wiele nowych, interesujących ustaleń. Dyskusje, jakie nierzadko rozwijały się po ich

wyłoszeniu, świadczyły o tym, że kontestacja lat osiemdziesiątych budzi żywe zainteresowanie, czasem wywołuje kontrowersje, a nawet spory. To dobry znak, który świadczy o żywotności zagadnienia. Swoistym ukoronowaniem konferencji był panel dyskusyjny z udziałem dawnych członków antysystemowych organizacji młodzieżowych. Obfitował on w interesujące przemyślenia i refleksje o charakterze wspomnieniowym. Były one tym ciekawsze, że rozmówcy reprezentowali czasem skrajnie różne wizje zaangażowania antysystemowego. W tej części konferencji nie zabrakło także odniesień do współczesności.

Mamy nadzieję, że będąca plonem konferencji książka (powinna się ukazać drukiem w 2015 r.) wniesie istotny aport nowości nie tylko do historii młodzieży w ostatniej dekadzie PRL, lecz także do badań dotyczących zjawisk opozycji i oporu społecznego w poddanej komunistycznemu zniewoleniu Polsce.

Patronat medialny: TVP Historia, Radio Warszawa, Gość Niedzielny i Niezłomni.com.



Koncepcja konferencji i jej koordynacja – dr Bartłomiej Noszczak (Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie). Kontakt – tel. (0-22)860-70-40, bartlomiej.noszczak@ipn.gov.pl

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa



Uczestnicy drugiego panelu. Od lewej: dr Paweł Kowal, dr hab. Krzysztof Sychowicz, Artur Adamski, prowadzący dr Bartłomiej Noszczak

Życie Na PRZEKÓJ

**ANTYSYSTEMOWA
KONTESTACJA MŁODZIEŻY
W OSTATNIEJ DEKADZIE PRL
(1980–1989)
– NOWE TROPY
I PYTANIA BADAWCZE**

**KONFERENCJA NAUKOWA
23–24 PAŹDZIERNIKA 2014 R.
OD GODZ. 10.00**

**ODDZIAŁOWE BIURO EDUKACJI
PUBLICZNEJ IPN W WARSZAWIE**

**ZAPRASZA DO
CENTRUM EDUKACYJNEGO IPN
IM. JANUSZA KURTYKI
„PRZYSTANEK HISTORIA”**

UL. MARSZAŁKOWSKA 21/25, WARSZAWA



**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

**PRZYSTANEK
HISTORIA**



PATRONAT MEDIALNY



**TVP
HISTORIA**





Pliki do pobrania

[PROGRAM KONFERENCJI \(pdf, 177.27 KB\)](#)
